

**Міністерство освіти та науки України
Національна академія педагогічних наук України
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України
імені Івана Зязюна
Inštitút Juraĵa Páleša v Levoči in The Catholic University in Ružomberok (Slovakia)
Institute of physiology and pathology of hearing (Poland)
International Center of Hearing and Speech MEDINCUS (Poland)
Всеукраїнський респіраторний клуб
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
Науково-методичний тренінговий центр соціального і
професійного розвитку людини
Науково-методична Лабораторія з охорони, розвитку та вдосконалення голосу
представників голосомовних професій**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

I Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції

**«ГОЛОС ПРЕДСТАВНИКІВ ГОЛОСОМОВНИХ ПРОФЕСІЙ:
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ, ДОСВІД ТА ІННОВАЦІЇ»**

16 квітня 2019 року

Харків 2019

УДК 37.013:612.78
ББК 74.580.22

Збірник наукових праць I Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції «Голос представників голосомовних професій : актуальні проблеми, досвід та інновації» - Харків: ХНПУ, 2019. – 165с.

Відповідальність за зміст, стилістику, орфографію та пунктуацію статей несуть автори

*Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Протокол №4 від 10.05.2019 р.*

Видається в електронному вигляді

© Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, 2019

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПОСТАНОВКИ ВОКАЛЬНОГО ГОЛОСУ	97
<i>Бакай С.Ю.</i> Деякі аспекти впливу музикотерапії та вокалотерапії в сучасному педагогічному навчально-виховному процесі.....	97
<i>Буланова Т. М., Акинъшина Т. В.</i> Специфічні особливості вокальної роботи з вокально-хоровим колективом.....	105
<i>Беспалова І.Г.</i> Особливості функціонування жанру сучасної естрадної пісні 70-80 рр. ХХ століття.....	109
<i>Веремчук Т. В.</i> Педагогічний потенціал романсової лірики в контексті підготовки майбутніх викладачів вокалу.....	112
<i>Зеленюк П. А.</i> Пісенна творчість В. Івасюка в контексті розвитку української естрадної музики ХХ століття.....	115
<i>Золотарьова М. Р.</i> Традиції формування вокального стилю «bel canto».....	117
<i>Ковтун А.В.</i> Методика розвитку співацького голосу майбутніх вихователів.....	121
<i>Кузьмічова В.А.</i> Формування вокальної культури майбутніх викладачів музичного мистецтва в класі постановки голосу.....	125
<i>Медко К. В.</i> Вплив та значення вокалізів для формування співацьких навичок дитини.....	130
<i>Осіпок Д. І.</i> Формування культури співу майбутнього викладача музичного мистецтва.....	135
<i>Попова О. В.</i> Розвиток вокально-хорових здібностей учнів ДМШ на початковому етапі навчання.....	138

Науковці також звертають увагу на доречність у навчанні та зручність використання майбутніми фахівцями методу жанрового аналізу, що, зокрема, містить «багаторівневий аналіз звуко-інтонаційної форми й образного змісту твору: його назва, склад голосів, кількість виконавців, характер словесного тексту, інші художні компоненти форми, що взаємодіють із музикою, комплекс виражальних засобів тощо» [2].

Отже, романсова лірика, на основі її педагогічного потенціалу, широко використовується у вокальній підготовці майбутніх викладачів вокалу в сферах їх пізнавальної, слухацької, виконавської та аналітичної діяльності. Лірична природа образно-художнього світу романсу, його система виражальних засобів, стильові та жанрові характеристики потенціують у вокально-виконавському становленні майбутніх фахівців.

Список використаних джерел

1. Асафьев Б. В. Русская музыка от начала XIX столетия / Б. В. Асафьев. – М.-Л., 1930.
2. Чжан Яньфен. Методика вокальної художньо-виконавської підготовки майбутніх учителів музики в університетах України і Китаю: дис. ... канд. пед. наук / Чжан Яньфен; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – К., 2012.

Зеленюк П.А.,
*магістр факультету мистецтв
Харківський національний педагогічний
університет імені Г. С. Сковороди
(м. Харків, Україна)*

ПІСЕННА ТВОРЧІСТЬ В. ІВАСЮКА В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ЕСТРАДНОЇ МУЗИКИ ХХ СТОЛІТТЯ

Активний розвиток пісенного жанру став однією з прикмет української музичної культури другої половини ХХ сторіччя. 1960 – 70 рр. вважаються часом становлення української естрадної пісні. Формування численних вокально-інструментальних груп (професійних і аматорських), сольного

естрадного виконавства обумовлювалось розвитком естрадного репертуару як професійними митцями, так і аматорами. Саме в цей період співцем свого часу, уособленням українського духу й української самосвідомості випало стати В. Івасюку.

Феномен творчості й особистості В. Івасюка привертає увагу численних шанувальників і професійних дослідників української культури. В осягненні його особистості та творчості важливе місце належить виступам композитора в пресі, листах, спогадам рідних, друзів, колег, архівним документам, у тому числі й аудіовізуальним, що завдяки своїм технічним властивостям безпосередньо презентують творчість митця.

Проблемі аналізу напрямів композиторсько-виконавської творчості В. Івасюка та пісенної зокрема присвячено значна кількість досліджень (Т. Марусик, Т. Кириловська, В. Марищак, О. Костюк, Т. Рябуха, І. Лепша, П. Нечаєва, Т. Унгурян, Б. Стельмах, І. Філіпенко та ін.). Усім авторам наявне власне чуттєве чи наукове сприйняття музичних горизонтів композитора, що характеризує його талант та любов до рідного краю.

Дослідники, що здійснювали художньо-педагогічний аналіз життя і творчих надбань Володимира Івасюка, приходять до усвідомлення того, що значущість цього «українського феномену» 60 – 70 рр. минулого століття виходить далеко за межі мистецької сфери. Він несе в собі загальносупільний потенціал впливу на націю, культуру, особливо на молоде покоління, яке мусить виробляти здатність відчувати і любити, розуміти й належно оцінювати мистецтво, поважати і творити художні цінності, засвоювати досвід власного народу і сприймати загальнолюдський смисл етичних і естетичних творінь. Неперехідною цінністю Івасюкової життєтворчості було те, що вона вимощена увагою до святинь української культури, до глибоких, багатобарвних народних поглядів на красу людських взаємин, природи, світу (Н. Філіпчук).

В. Івасюком був здійснений справжній ренесанс національної молодіжної музики, яка несла в собі значущі загальнолюдські, універсальні цінності. У

ній закладалися духовно-ідеальні, національно-ментальні, етичні й естетичні категорії, що значно збагатило зміст художньої, зокрема музичної освіти [1].

Пісенна творчість В. Івасюка вважається важливий етапом у розвитку українського композиторського та вокально-виконавського мистецтва, що відкрила неповторне обличчя української естрадної музичної культури.

Оновлення естрадної пісні було органічно пов'язане передусім зі змінами у сферах її побутування. Специфічними для масового пісенного жанру стає його духовно-практичне спрямування й реалізація прикладних функцій (розважальної, обрядової та декоративної). У радянському пісенному мистецтві спостерігається звернення до сфери почуттєво-особистого, індивідуального, що вимагало професіоналізму й належної міри щирості композитора та виконавця.

У своїх піснях В. Івасюк запропонував нову гармонію, нові ритми, йому вдалося органічно поєднати фольклорний колорит із новими естрадними формами, синтезувати національну культуру з тогочасними актуальними світовими мистецькими тенденціями, що вводило українську естраду в світовий контекст.

На думку дослідників, пісні Івасюка характеризуються широтою та плавністю мелодики, водночас строгою структурованістю, темпоральною ясністю, цілковитою образною визначеністю та емоційно-оцінною точністю, іноді певною плакатністю, що не веде до спрощення образної ідеї, але надає їй нового соціального резонансу.

Пісенна спадщина В.І васюка настільки розмаїта, що цілком різні виконавці і за стилем, і за специфікою вокалу можуть знайти серед неї хіти для себе. Яку б пісню не виконували на концерті, її, голосніше чи тихіше, але підхоплюють в залі.

4 березня 2019 р. виповнилося сімдесят років від дня народження Володимира Івасюка, митця, твори якого дотепер залишаються візитівкою української естрадної пісенної культури ХХ століття, а часто і символом самої України. Своєю творчістю він зміг перетворити велику народну

традицію в модальність української модерної культури. Його багатогранна й високовартісна пісенна спадщина і нині єднає українців у світі.

Список використаних джерел

1. Кияновська Л. О. Галицька музична культура ХІХ – ХХ ст.: навч. посіб. Чернівці: Книги –ХХІ, 2007. – 424 с.
2. Івасюк В. Відлуння твоїх кроків.... / В. Івасюк. – Львів: ВД «УкрПол», 2011. – 240 с.
3. Рябуха Т. М. Витоки та інтонаційні складові української пісенної естради: автореф. дис. ... канд. мистецтв-ва: спец. 17.00.03 / Т. М. Рябуха. – Х., 2017. – 18 с.

Золотарьова М.,
магістр факультету мистецтв
Харківський національний педагогічний
університет імені Г. С. Сковороди
(м. Харків, Україна)

ТРАДИЦІЇ ФОРМУВАННЯ ВОКАЛЬНОГО СТИЛЮ *BEL CANTO*

Белькάνто (італ. *bel canto*, де *bello* – гарний, *cantare* – співати) – техніка віртуозного співу, яка характеризується плавним переходом від одного звуку до іншого, природнім звукодобуванням, насиченим та рівномірним звуком у всіх регістрах.

Стиль *bel canto* виник в Італії на початку ХVІІст. і був пов'язаний із формуванням жанру опери, в якому перед співаком ставала проблема слова, фразування, передачі тонких нюансів поетичного тексту, красі вокалізації, гнучкості, легкості й рівності звучання, віртуозному володінню голосу. Арія як основна вокальна форма в опері дала можливість співакові продемонструвати свої найкращі природні якості та найвищу майстерність. Видатними виконавцями цього стилю у другій половині ХVІІ ст. в Італії були Б. Феррі, Ф. Пістоккі, П. Тозі, А. Страделла, які займалися не тільки виконавською діяльністю, а також були педагогами і композиторами.